

De Tjotter Lelystad

'Samen het beste uit jezelf halen'

Protocol Pesten Ouderversie

Waarom een pestprotocol?

- Door regels en afspraken zichtbaar te maken en te bespreken is het voor iedereen duidelijk hoe we met elkaar omgaan op de Tjotter.
- Alle kinderen moeten zich op onze school veilig kunnen voelen.
- Door elkaar te steunen en respect te tonen, moet het voor alle kinderen mogelijk zijn om met plezier naar school te gaan.
- Door het pestprotocol wordt duidelijk wat er gebeurt als kinderen zich niet aan de regels van de school houden.

1. Wat is plagen?

Plagen gebeurt vaak spontaan, het duurt niet lang en gebeurt niet vaak. Plagen gebeurt zonder kwade bedoelingen en is daarom vaak leuk, plezierig en grappig. De ene keer doet de één iets onaardigs, een volgende keer is het de ander. Het is een spelletje, niet altijd leuk, maar niet echt bedreigend.

2. Wat is pesten?

Als er gepest wordt, is het ene kind sterker dan het andere. Het ene kind heeft grotere spierballen, een grotere mond, meer invloed, meer macht. De één wint dus altijd en de ander is altijd de verliezer. Pesten gebeurt niet zomaar eens één keertje. Een kind dat wordt gepest, is altijd het mikpunt. Daarom is pesten nooit leuk: pesten is altijd gemeen! De pestkop heeft geen positieve bedoelingen: wil pijn doen, vernielen of kwetsen.

3. Vormen van pesten.

Hieronder een aantal voorbeelden van pesterijen van kinderen onderling:

- Ze kiezen je niet met gym.
- Je mag niet meedoen.
- Niemand wil naast je zitten.
- Er wordt niet naar je geluisterd.
- Ze maken je belachelijk.
- Je krijgt duwen en porren.
- Ze maken grapjes over je.
- Je wordt uitgescholden.
- Je wordt uitgelachen.
- Ze maken je spullen kapot.
- Ze pakken je spullen af.
- Ze roddelen over je.
- Je wordt opgewacht of achtervolgd.
- Ze discrimineren je.
- Je wordt bedreigd.
- Je wordt geslagen of geschopt.
- Je wordt aangeraakt of betast.
- Je wordt digitaal gepest.

Overeenkomsten bij pesterijen:

- De pesters lijken meestal sterker, zijn ouder of met meer.
- Het pesten is tegen je zin, maar je kunt het niet stoppen.
- Het gebeurt vaker dan één keer, soms weken of maanden lang.
- Het gebeurt meestal zo dat volwassenen het niet merken.
- Je hebt verdriet en pijn, het pesten maakt je angstig of bang.

4. Hoe kan ik voorkomen dat mijn kind gepest wordt?

- Leer uw kind voor zichzelf en anderen op te komen. Kinderen moeten al op jonge leeftijd nee durven zeggen. In het gezin kunt u met uw kind oefenen.
- Leer uw kind om hulp vragen. Aan u, maar ook aan de leerkracht en anderen die ze vertrouwen. Laat thuis merken dat u de vraag serieus neemt. Dit betekent niet dat u de problemen op moet lossen, wel dat u steun verleent bij het vinden van een oplossing.
- Geef kinderen de aandacht die ze nodig hebben. Laat weten dat u het belangrijk vindt om te weten wat ze doen en waar ze zijn, zonder ze voortdurend te controleren.
- Probeer conflicten op te lossen door erover te praten. Kinderen leren het meest van voorbeelden.
- Laat kinderen kennismaken met veel verschillende mensen en gewoontes. Als u zelf waardering en respect hebt voor mensen die anders zijn leren uw kinderen dat ook. Bemoeit u zich zo min mogelijk met de keuze van vrienden of vriendinnen. Laat uw kinderen zelf beslissen wie ze uitnodigen.
- Zorg voor een goed contact met school. Weet u wie aanspreekpunt is? Weet u wie met uw kind goed contact heeft? Benut kansen om in gesprek te komen, zoals ouderavonden. Maakt u zich zorgen, meld het dan op school.

4.1 Hoe weet ik of mijn kind gepest wordt?

Kinderen die gepest worden praten daar vaak niet over met hun ouders. Zij schamen zich en vinden het moeilijk om erover te praten. Hoe maakt u zoiets bespreekbaar? Het onderwerp ligt gevoelig en uw kind weet niet hoe u op het verhaal zult reageren. Of ze hebben een schuldgevoel, denken dat ze stom zijn en dat het hun eigen schuld is dat ze gepest worden.

Mogelijke signalen:

- uw kind heeft hoofdpijn;
- buikpijn;
- schoolresultaten gaan plotseling achteruit;
- hij of zij gaat niet graag meer naar school;
- isoleert zich van anderen;
- gedraagt zich agressief;
- is afhankelijker.

4.2 Wat kan ik doen als mijn kind gepest wordt?

- Neem serieus wat uw kind zegt! Geef uw kind steun en begrip. Kinderen vinden het moeilijk om te vertellen dat ze gepest worden.

- Probeer uw mening voor uzelf te houden.
- Voorkom uitspraken als: “Het zijn ook rotmeiden, of : “Je moet ook beter voor jezelf opkomen.”
- Vraag door, luister: “Waar is het gebeurd, wat deed jij toen, wat zou je willen, hoe voelde je je, wat deden de anderen?”.
- Geef vertrouwen. Onderneem alleen actie in overleg met uw kind.
- Ga met de leerkracht of contactpersoon van de school praten en vraag wat de school kan doen.
- Geef de school niet de schuld. Bespreek de verantwoordelijkheden van de school en ga samen op zoek naar een oplossing voor het pestprobleem.
- Geef uw kind zelfvertrouwen door complimenten te geven. Kijk samen waar uw kind goed in is en moedig uw kind aan.
- Lees samen boeken over pesten.
- U kunt uw kind een weerbaarheidstraining laten volgen (informatie hierover vindt u bij de Intern Begeleider op school. Bert ten Hove)

4.3 Mijn kind pest.

Kinderen die pesten zijn goed in het verbergen van hun pestgedrag. Kinderen spreken er nauwelijks met hun ouders over. Misschien gelooft u het niet of kunt u het zich niet voorstellen dat uw kind pest.

Signalen:

- Impulsief gedrag.
- Het omringen met meelopers.
- Graag de baas willen zijn.
- Populair willen zijn.
- Andere kinderen zijn bang voor je kind.

Schrik, ongeloof en ontkenning zijn heel begrijpelijke reacties als ouder. Maar als u bekomen bent van de schrik wat kunt u dan doen?

Hoe kunt u reageren?

- Ontken niet wat uw kind doet. “Zo is mijn kind niet”. Kinderen laten heel verschillend gedrag zien in verschillende situaties. Kinderen die pesten gedragen zich thuis anders dan op school.
- Ga het gepeste kind niet beschuldigen; “Ze gedraagt zich ook raar.”
- Praat met uw kind over wat er gebeurt. Uw kind zal zijn/haar gedrag waarschijnlijk goedpraten: “Het was maar een geintje”. “Zij vraagt er ook om met die stomme kleren.” “Hij heeft mijn spullen ook kapotgemaakt.” U kunt aangeven dat hoe een ander kind zich ook gedraagt of eruit ziet, dit nooit een reden is om gepest te worden.
- Praat met uw kind over de gevolgen: een gepest kind heeft verdriet en pijn van het pesten. Gepeste kinderen worden bang en ontwikkelen faalangst. Soms hebben gepeste kinderen de rest van hun leven last van de gevolgen van het pesten. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet. Kinderen die pesten hebben vaak geen idee wat zij anderen aandoen.
- Laat uw kind merken dat u pesten serieus neemt en dat u vindt dat pesten niet mag.
- Neem contact op met school, zeker als u merkt dat het pesten doorgaat. Bespreek met uw kind dat u dit gaat doen.
- Als u de leerkracht vraagt om uw kind niet naast bepaalde kinderen te zetten, dan geeft u een signaal dat uitsluiten mag.
- Leer uw kinderen zich in te leven in anderen en rekening te houden met anderen.

- Vertel hoe belangrijk u het vindt dat kinderen met elkaar samenwerken en dat alle kinderen zich veilig moeten kunnen voelen.

4.4 Digitaal pesten. (zie ook ons protocol Sociale Media)

Wat is digitaal pesten?

Op internet of via de telefoon kan ook gepest worden.

Dit werkt anders, meestal weet je niet door wie er gepest wordt. Juist dit onbekende maakt het pesten via mail, chats, sms en telefoontjes zo vervelend. Digitaal pesten kan op school, maar ook en vooral, thuis gebeuren.

Wat kunt u doen tegen digitaal pesten?

- Zorg dat u weet waar u het over heeft. Ga zelf chatten, surfen en zoeken, downloaden en mp3tjes delen. U leert zien welke risico's er voor uw kind zijn.
- Begeleid uw kind. Zo komt u ook op een natuurlijke manier te weten welke ontdekkingen uw kind heeft gedaan. Leer u kind ook om nooit zelfstandig spelletjes en programma's te downloaden.
- Praat over internet. Als u de internetwereld kent en hier belangstelling voor toont, zal uw kind eerder naar u toekomen als dat nodig is. Bouw wederzijds vertrouwen op.
- Zet de computer voor kinderen onder de 13 jaar op een zichtbare plaats. Zo heeft u meer zicht op het internetgedrag van uw kind en bent u in de buurt om te helpen als er iets vervelends gebeurt.
- Maak afspraken met uw kinderen over wat ze wel en niet mogen op de computer en hang deze eventueel op naast de computer.
- Installeer een goede virusscanner en firewall.
- Wees erbij als uw kind lid wordt van een site. Als u er zelf bij bent kunt u zien welke gegevens waar naartoe gaan.
- Zorg dat uw kind nooit persoonlijke informatie op internet afgeeft. Leer uw kind om altijd een schuilnaam te gebruiken. Leg uw kind ook uit geen namen, telefoonnummers of adres ergens achter te laten, zelfs niet op een eigen homepage.

5. Regels van de school.

Op school werken we met de kanjertraining.

De kanjertraining bevat lesmateriaal voor de onder-, midden- en bovenbouw van het basisonderwijs. Met deze kanjerlessen proberen we een veilige school te creëren: een school waarin ieder kind wordt gezien en gehoord.

De kanjerlessen hebben het doel sociale omgang van kinderen te verbeteren.

De kinderen leren op een positieve manier met elkaar omgaan.

De kanjerlessen zijn effectief, duidelijk, verhelderend en helpen kinderen een keuze te maken in hun gedrag. De lessen gaan uit van een positieve levensvisie en zijn oplossingsgericht. De leerkrachten op de Windroos hebben een opleiding gevolgd om deze lessen te kunnen geven. De lessen zijn gebaseerd op de volgende afspraken:

- We vertrouwen elkaar.
- We helpen elkaar.
- We spelen niet de baas.
- Je bent niet zelig.
- Je lacht elkaar niet uit.

Naast deze regels hanteren we de kapstokregels. Deze hangen overal in de school en zijn omgangsregels.

- We zullen goed voor de spullen zorgen, dan kunnen we ze weer gebruiken morgen;
- Voor groot en klein zullen we aardig zijn;
- Om alles plezierig te laten gaan doen we het allemaal rustig aan.

6. Maatregelen pestprotocol.

Het is moeilijk om alle ongewenste gedragingen in kaart te brengen met de daarop volgende maatregelen. Uitgangspunt moet blijven:

We gaan met elkaar om volgens de kanjer- en gedragsregels.

Alles wat hiervan afwijkt, is ongewenst gedrag.

Onderstaande tabel beschrijft **incidenteel** gedrag t.a.v. **verbaal en fysiek geweld**.

De eerste kolom geeft aan op welk niveau welke acties ondernomen moeten worden. Deze acties zijn altijd gekoppeld aan de leerkracht in contact met pester, slachtoffer en ouders.

Pesten	Aard	Frequentie	Actie
Kindniveau	Verbaal/fysiek geweld	Incidenteel	-gesprek met de pester: waarschuwing volgt, excuses aanbieden -gesprek met het slachtoffer -gesprek met beide kinderen -slachtoffer moet aangeven of het opgelost is
Groepsniveau	Verbaal/fysiek geweld	Incidenteel	-kanjer- en gedragsregels centraal stellen -groepsgesprek
Leerkracht- niveau	Verbaal/fysiek geweld	Incidenteel	-kind coachen op positief gedrag -gesprek met pester en slachtoffer -afspraken maken -noteren in observatiemap -blijven terugkoppelen en controleren

Ouderniveau	Verbaal/fysiek geweld	Incidenteel	-Ouder informeren over voorval en vervolgspraak maken
-------------	-----------------------	-------------	---

Onderstaande tabel beschrijft **structureel** gedrag t.a.v. **verbaal en fysiek geweld**.

Pesten	Aard	Frequentie	Actie
Kindniveau	Verbaal/fysiek geweld	Structureel: -dagelijks -wekelijks	-Geen waarschuwing, meteen actie: -tijdens buiten spelen naar binnen -in klassensituatie time out. Laatje mee en die dag naar een andere groep (vooraf bespreken naar wie) -gesprek met leerkracht
Groepsniveau	Verbaal/fysiek geweld	Structureel	-kanjer- en gedragsregels centraal stellen -groeps gesprek -rollenspel -spelopdrachten geven tijdens bv buitenspel -kinderen leren elkaar te coachen op positief gedrag
Leerkracht-niveau	Verbaal/fysiek geweld	Structureel	-ouders bellen, gesprek aanvragen met IB erbij -traject uitzetten met IB: -ouders verwijzen naar instanties die het kind kunnen begeleiden (geldt zowel voor de pester als het slachtoffer) -tijdspad bepalen
Ouderniveau	Verbaal/fysiek geweld	Structureel	-maatregelen t.a.v. gedrag bespreken (zie acties kindniveau)
	Als boven-staande	1 ^e actie	-uit de groep (naar andere

	maatregelen niet voldoende zijn; worden de volgende acties ondernomen		groep): vastleggen naar wie -Gedragscontract (hoe gedraag je je; wat gebeurt er als je je niet gedraagt) opstellen en ondertekenen door alle partijen
		2 ^e actie	Gesprek met directie/leerkracht/IB en ouders -Gedragscontract nogmaals bespreken
		3 ^e actie	Bij volgende 1 ^e misstap; -volgen procedure bij verwijdering: (art. 40 WPO) -handelen conform protocol <u>“toelaten, schorsen, verwijderen van leerlingen van het bestuur.</u>

6.1 Hoe gaan we het pestprotocol aanbieden?

- Aan het begin van een nieuw schooljaar krijgen alle nieuwe ouders een pestprotocol op de infoavond voor de groepen.
- Alle kinderen krijgen een samenvatting van het pestprotocol.
- De kinderen van de groepen 1 t/m 4 nemen dit pestprotocol mee naar huis, de kinderen van de groepen 5 t/m 8 doen deze in hun map.
- De leerkracht leest meteen bij de start van het nieuwe schooljaar het pestprotocol door met de kinderen.
- De kinderen ondertekenen het pestprotocol allemaal, dit komt in iedere groep te hangen. Hierop staan de kanjer- en gedragsregels vermeld.
- Iedere groep kan dit nog aanvullen met specifieke “groepsregels”.
- Het pestprotocol wordt in iedere groep regelmatig geëvalueerd.